

їх реалізм та наближення до людського життя. Так, наприклад, багато казок побудовані на підступній пораді і неочікуваному для партнера, але очікуваним для читача закінченні. Звідси ми бачимо жартівливий характер казок про тварин і необхідність у хитрому та підступному персонажі, наприклад, лисиця, та дурному, обдуреному, яким зазвичай виявляється вовк. («Der Wolf und die sieben jungen Geißlein», «Der Hase und der Fuchs», «Der Fuchs und das Pferd»).

На ґрунті систематизації зібраного матеріалу на початку XIX ст. казки про тварин можна поділити на кумулятивні казки про тварин; чарівні казки про тварин, байки (аполог) та сатиричні казки. В. Пропп розглядав казку, розбиваючи оповідь на синтагми, що прямують одна за одною і створюють єдиний сюжетно-фабульний лінійний ряд. Так розглядаючи кумулятивні казки про тварин він зазначив, що головний композиційний прийом цих казок полягає в багаторазовому повторенні, накопиченні однотипних дій, доки створена таким чином ланка не обривається або ж не розплітається у зворотньому напрямку [6]. Таким чином, особливою рисою кумулятивних казок є повторення одноманітних дій, яке утворює своєрідний ланцюг, який може раптово обірватись, при цьому зберігаючи комічну розв'язку.

Висновок. Досліджуючи композиційні особливості казок про тварин, ми дійшли висновку, що композиційно казка про тварин нескладна, в ній, як правило, осмислюється кілька анекдотичних епізодів. Вивчення композиційних особливостей німецьких казок про тварин показало, що існує два типи цих казок. Одні казки представляють собою дещо завершене, ціле, мають зачин, основну частину та розв'язку, і, як правило, не вступають у поєднання з іншими сюжетами, представляючи собою завершені твори. Проте слід зауважити, що таких казок меншість. Більшість німецьких казок не володіє сюжетною самостійністю, а лише деякою зв'язністю, тяжінням одна до одної, і хоча вони могли б розповідатися самостійно, проте фактично цього ніколи не відбувається.

Література:

1. Аникин В. П. Искусство психологического изображения в сказках о животных / В. П. Аникин // Фольклор как искусство слова. – 1967. – № 2. – С. 36–56.
2. Бахтіна В. О. Эстетическая функция сказочной фантастики. Наблюдения над русской народной сказкой о животных / В. О. Бахтіна. – Саратов: Саратовский университет, 1972. – 52 с.
3. Давиденко Г. В. Німецька народна побутова казка: тематичні, структурно-композиційні та лінгвокультурні характеристики : дис. канд. філ. наук: 10.02.04 / Г. В. Давиденко. – К., 2009. – 19 с.
4. Жук Т. В. Лексичний та синтаксичний повтор в українській народній творчості (на матеріалі українських народних казок) : автореферат дис. канд. філ. наук : спец. 10.02.01 / Т. В. Жук. – К., 2005. – 18 с.
5. Кирилова О. Ю. Языковые особенности современной немецкой литературной сказки / О. Ю. Кирилова. – Новгород, 2005. – 218 с.
6. Пропп В. Я. Исторические корни волшебной сказки / В. Я. Пропп., 1946. – 260 с.
7. Сабат Г. П. Казки Івана Франка як естетико-поетикальна система : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. філ. наук : спец. 10.01.06 – теор / Г. П. Сабат. – Київ, 2009. – 25 с.
8. Grimms Märchen – [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://www.grimmstories.com/language.php?grimm=002&l=de&r=ru>

УДК 81'42:821.111.02

Ю. А. Шталтовна,

Запорізький національний університет, м. Запоріжжя

ПАРАДИГМА СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИХ ПОЛІВ КОНЦЕПТУ «DEMOCRATIZATION» В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Стаття розглядає контекстуальні синонімічні та антонімічні фраземи денотата концепту «DEMOCRATIZATION», аналізує парадигматичні зв'язки між конститuentами лексико-семантичної групи слова DEMOCRATIZATION, які описують його контекстуальне семантичне поле в політичній та загальнофілософській картині буття.

Ключові слова: концепт «DEMOCRATIZATION», англomовна політична картина буття, англomовна філософська картина буття, парадигматичні відношення, синонімічні та антонімічні зв'язки, контекстуальне семантичне поле концепту «DEMOCRATIZATION».

ПАРАДИГМА СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧЕСКИХ ПОЛЕЙ КОНЦЕПТА «DEMOCRATIZATION» В СОВРЕМЕННОМ АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ

Статья рассматривает контекстуальные синонимические и антонимические фраземы денотата концепта «DEMOCRATIZATION», анализирует парадигматические связи между конститuentами лексико-семантической группы слова DEMOCRATIZATION, которые описывают его контекстуальное семантическое поле в политической и общеполитической картине бытия.

Ключевые слова: концепт «DEMOCRATIZATION», англomовна політична картина буття, англomовна філософська картина буття, парадигматичні відношення, синонімічні та антонімічні зв'язки, контекстуальне семантичне поле концепта «DEMOCRATIZATION».

THE PARADIGM OF SEMANTIC FIELDS OF «DEMOCRATIZATION» CONCEPT IN MODERN ENGLISH

The article examines the contextual synonyms and antonymic phrases of the «DEMOCRATIZATION» concept, it analyzes the paradigmatic relations between lexical-semantic constituents of the word «DEMOCRATIZATION», describing its contextual semantic field in political and general philosophical picture of life. Having analyzed the synonymic analogy of the «DEMOCRATIZATION» concept, it becomes clear that it has two different spheres of use – political and philosophic, differing in connotations.

Keywords: concept «DEMOCRATIZATION», the English political picture of life, the English philosophical picture being paradigmatic relation, synonyms and antonymic links, contextual semantic field of the concept «DEMOCRATIZATION».

Постановка проблеми. Новостворені лексичні одиниці англійської мови, відображаючи світ об'єктивної дійсності та суб'єктивного відношення до цього світу її носіїв, створюють своєрідну систему. У статті досліджуються лінгвальні засоби репрезентації лінгво-когнітивних параметрів демократизації сучасної англійської мови з метою описати контекстуальне семантичне поле концепту «DEMOCRATIZATION» в політичній та загальнофілософській картині буття.

Актуальність дослідження зумовлена як важливістю дослідження взаємозв'язку лінгвального та екстралінгвального рівнів функціонування неологізмів в англomовному дискурсі. Динаміка розвитку лексичного складу сучасної англійської мови як складної багатоаспектної системи охоплює усі структурні, лексико-семантичні процеси, результатом яких є постійне збагачення англійської мови новими словами, що функціонують у прощарку новотворів, як правило, паралельно із уже існуючими для певного поняття лексичними одиницями, або замінюють раніше вживані.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Синоніми досліджують традиційно з погляду лексичної парадигми, аналізуючи групу слів, близьких за значенням, або слів, які називають одне поняття. Подальші думки щодо синонімії розділяють мовознавців. Одні лінгвісти схильні вважати цю мікросистему суто мовним явищем, синонімічний ряд розглядають як певну лексичну підсистему, що входить до однієї лексико-семантичної групи слів [5, с. 47–54], інші доводять незамкненість синонімічного ряду на мовному, мовленнєвому, стилістичному рівнях [2, с. 8, 13], що дає змогу будувати ряди лексичних синонімів з урахуванням мовленнєвих і контекстуальних ситуацій. Існує думка, що компоненти синонімічного ряду утворюють синхронну підсистему в загальній мовній системі [4, с. 94–104].

Важливу роль на функціональному рівні лексико-семантичних груп відіграють парадигматичні відношення. Дослідження багатозначного слова в межах різних семантичних груп є одним із важливих способів визначення його загального смислового обсягу. А. Кузнецов зауважує, що це дає можливість кожного разу по-новому визначати місце окремого слова у вказаних лексичних підсистемах, його зв'язки з іншими одиницями групи [3, с. 149]. Чим більше значень акумулював полісемант, тим ширше він представляє різні сторони інтелектуальної та соціальної діяльності людини.

Зрозуміло, що в умовах контекстуального, мовленнєвого функціонування слів межі ряду встановити практично неможливо, оскільки міра семантичної близькості й конотативної диференціації між членами ряду далеко не однозначна. Тому одні лінгвісти схильні до обмеження синонімічних рядів межами явно виражених синонімічних відношень на лексико-семантичному, поняттєвому рівнях, на денотативній і конотативній засадах [4, с. 5], інші вважають, що синоніми мають властивість означати одне широке поняття, тому межі синонімічних рядів можна розширювати, оскільки це незамкнена відкрита мікросистема, що постійно перебуває в русі [2, с. 15]. Синонімічні відношення передбачають «збіг основних значень (звичайно при збереженні відмінностей у відтінках і стилістичній характеристиці) слів, морфем, конструкцій, фразеологічних одиниць і т. ін». [1, с. 407].

Отже, синонімічні відношення є категорією не тільки лексикологічною, вони властиві одиницям знакових рівнів мови. У структурі полісемантичного слова характер таких зв'язків може бути однією з диференціальних ознак, що відрізняють окремі лексико-семантичні варіанти. Відтак, **метою статті** є з'ясування ролі парадигматичних зв'язків між конститuentами лексико-семантичної групи DEMOCRATIZATION. Тому, аналізуючи синонімічні ряди зі словом DEMOCRATIZATION, **ставимо завдання** простежити смислову залежність слів, близьких за значенням до слова DEMOCRATIZATION, та тих, які називають одне поняття, але відрізняються відтінками значення, та співвідношення синонімічних зв'язків у структурі багатозначного іменника DEMOCRATIZATION.

Методологічне або загальнонаукове значення. Отримавши методом суцільної вибірки контекстуальні синонімічні ряди слова DEMOCRATIZATION, ми можемо виокремити кілька функцій його вживання – вживання фразових та контекстних синонімів абстрактних слів для більшої їх об'єктивації, вживання утворилися відносно нещодавно і потребують певної актуалізації в мовленні, такі які мають кілька значень, і автор намагається апелювати до окремої дефініції, а інколи до субдефініції, аби бути більш конкретним. Вочевидь використання синонімів у мовленні зумовлено прагненням конкретизувати зображуваний факт, передати його в певному експресивному аспекті. Автор прагне відшукати оптимальний варіант для реалізації виражальних можливостей слова. У зв'язку з цим перед дослідниками постає питання не лише структури синонімічного ряду, а також його семантичного обсягу, внутрішньої організації.

Синонімічна аналогія у сфері новоствореної лексики настільки сильна, що з часом набуває статусу продуктивного процесу. Процес синонімічної аналогії або синонімічної іррадіації проявляється в випадках, коли слово, на нашому прикладі DEMOCRATIZATION має кілька значень і відтінків значень, тому потребує більш точної номіналізації, в даному випадку через парадигматичні зв'язки. Отже, слово DEMOCRATIZATION (у значенні «процес демократизації об'єкта» розрізняємо за двома значеннями – одне належить до політичної сфери, друге до загальнофілософської) є домінантою двох синонімічних рядів:

DEMOCRATIZATION (general philosophy) – simplification, transparency, equality, accessibility, gender equalization, social and economic development, development, emancipation, strengthening civil societies, stability, welfare oriented processes, professionalisation, human rights, social change and progress in their own local communities тож бачимо різні контексти:

- симпліфікація, прозорість (*Simplification, democratisation and transparency of the EU legislative process*),
- рівноправність, доступність, спрощення (процедури, наприклад отримання вищої освіти – *The belief in equality of opportunity or in as it was sometimes called, accessibility or democratisation of higher education*),
- рівноправність (наприклад міжстаттева – *democratisation and gender equalisation in the Islamic message*),
- економічний розвиток, як наслідок демократизації (*ethnic fragmentation greatly complicates both democratisation and economic development; Partnership for Democracy and Development in Central America (PDD) is a multilateral forum to support democratisation and development in Central America;*
- посилення громадянського суспільства і стабільності (*why has no tangible progress been made to date in strengthening civil societies and tackling democratisation in the Arab partner states when both democratisation and stability are among the explicitly declared policy objectives?*)
- емансипація (*The present discourse on Lifelong Learning is marked by an erosion of this commitment for emancipation and democratisation. In spite of some similarities between the earlier and present concept, we can clearly see a shift there.*)
- загальний та фінансовий добробут (*The predominance of urban based movements for democratisation and welfare oriented processes*)
- підвищення рівня професіоналізму (*that increasing levels of both democratisation and professionalisation will be found in all the countries studied*)
- невід'ємні права людина (*The party was the most consistent advocate of human rights, democratisation in parliament*),
- соціальний прогрес та розвиток громадянського суспільства (*focused on the everyday lives of people working for social change, democratisation and progress in their own local communities*).

DEMOCRATIZATION (politics) – liberalization, decentralization, economic liberalization, globalization, decentralization, democratic consolidation, good governance, the proper role of the state and civil society, democratic consolidation, modernization, socio-economic reform, social and economic development, struggle against corruption вміщує в собі такі контекстні значення:

- лібералізація (*The state, democratisation, and Mozambique's unstable liberalization. pushing forward agendas of both democratisation and economic liberalisation; However, following signs of democratisation and economic liberalisation, Hillary Clinton, as Secretary of State, and others called for the mending of America's relations with Burma in 2011*),

- децентралізація і як наслідок економічна лібералізація (*This article critically evaluates hypotheses that attribute decentralisation in Latin America to democratisation and economic liberalization; both democratisation and decentralisation reforms were carefully calibrated to prevent Indonesia's fragmentation; the belief that the elimination of corruption as well as democratisation and decentralisation represent the precondition for successful development*),

- правильне управління, належну роль держави та суспільства (*what constitutes good governance, democratisation, and the proper role of the state and civil society in advancing development*) та хороше добре управління (*Good government, democratisation and traditional African political philosophy*),

- глобалізація (*both democratisation and globalisation have profound implications for the realisation of the goal of effective policy-making in Africa*),

- демократична консолідація (*it is abundantly evident that political parties are central to both democratisation and democratic consolidation*),

- модернізація (*to bring back the state and the political subject into the thinking on modernisation, democratisation and development*)

- соціально-економічні реформи та розвиток (*He hopes that the protest will strengthen the process of democratisation and socio-economic reform in Egypt; It adds that the aim of the courses «is to strengthen the freedom of opinion and the freedom of the press in the partner countries and thus improve the conditions for democratisation and social and economic development».*)

- боротьба з корупцією (*However, the Carthaginian nobility was upset by his policy of democratisation and struggle against corruption*).

Позначаючи різні відтінки значення, аналіз синонімічних фразем дозволяє описати контекстне поле денотата концепту «DEMOCRATIZATION», надаючи йому різних характеристик і повніше описуючи його властивості, таким чином разом з антонімічними зв'язками створюючи системно-структурну та функціональну організацію концепту «DEMOCRATIZATION».

Головні висновки. Проведений аналіз надав можливості з'ясувати семантику та функціонування та окреслити перетин синонімічних та антонімічних зв'язків, а також виявити стабільність семної структури, адже наведені зв'язки ґрунтуються на структурно-семантичній спільності. Зазначимо також, що наведені антонімічні пари підсилюють очевидність структурно-семантичних полів і точніше виокремлюють ядро і периферію синонімічного ряду, виокремлюючи віддалені за значенням від домінуючих синонімічного ряду. У діахронічному розвитку синонімічні ряди можуть змінюватись від периферії до ядра синонімічного ряду, набувати нових значень, чи втрачати семантичні трактування.

Підсумовуючи викладене вище, підкреслимо, що синонімічні та антонімічні відношення, відображаючи світ об'єктивної дійсності та суб'єктивного відношення до цього світу її носіїв, створюють своєрідну систему ще яскравіше і точніше описують **контекстуальне семантичне поле концепту DEMOCRATIZATION в політичній картині буття** як парадигматичну єдність значень групи семантичних компонентів: лібералізація, децентралізація і як наслідок економічна лібералізація, децентралізація і як наслідок економічна лібералізація, глобалізація, демократична консолідація, модернізація, соціально-економічні реформи та розвиток, боротьба з корупцією; **контекстуальне семантичне поле концепту DEMOCRATIZATION в загальнофілософській картині буття** як парадигматичну єдність значень групи семантичних компонентів: симпліфікація, прозорість, рівноправність, доступність, спрощення, рівноправність, економічний розвиток, як наслідок демократизації, посилення громадянського суспільства і стабільності, емансипація, загальний та фінансовий добробут, підвищення рівня професіоналізму, невід'ємні права людина, соціальний прогрес та розвиток громадянського суспільства.

Література:

1. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / О. С. Ахманова. – [2-е изд., стер.]. – М. : Едиториал УРСС, 2004. – 571 с.
2. Брагина А. А. Синонимы в литературном языке / А. А. Брагина. – М. : Наука, 1986. – 127 с.
3. Кузнецов А. М. Структурно-семантические параметры в лексике (на материале английского языка) / А. М. Кузнецов. – М. : Наука, 1980. – 160 с.
4. Палевская М. Ф. Проблема синонимического ряда, его границ и возможностей выделения доминанты / М. Ф. Палевская // Лексическая синонимия. – М. : Наука, 1967. – С. 94–104.
5. Черняк В. Д. Функциональные аспекты синонимии и проблемы текстового воплощения языковой личности / В. Д. Черняк // Функциональная семантика слова. – Екатеринбург : Уральский гос. пед. ун-т, 1993. – С. 47–54.

УДК 81'33

В. А. Жук,

Одесский национальный университет имени И.И.Мечникова, м. Одеса

ДО ПИТАННЯ ПРО ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ

Стаття пов'язана зі сферою чоловічої та жіночої психології і їх ролі в суспільстві, відмінностей в сприйнятті почуття любові. В статті зроблений теоретичний аналіз матеріалів з цієї проблеми та вплив різних факторів на сприйняття почуття любові.

Ключові слова: любов, гендер, психологія гендеру, дружба, фемінізм, емоційність.

К ВОПРОСУ О ГЕНДЕРНЫХ СТЕРЕОТИПАХ

В статье раскрывается сфера мужской и женской психологии и их роли в обществе, отличия в восприятии чувства любви. Проведен теоретический анализ материалов по этой проблеме и влияние разных факторов на восприятие чувства любви.

Ключевые слова: любовь, гендер, психология гендера, дружба, феминизм, эмоциональность.

TO THE QUESTION OF GENDER STEREOTYPES

The article deals with the gender investigation in the sphere of man's and woman's psychology and their role in the society, gender differences in the perception of the filling of love. It was made the analysis of the materials on this theme. The